

Эссе жазуға қойылатын талаптар «Киберспорт» білім беру бағдарламасы бойынша талапкерлер үшін)

Тексеріске берілетін эссе де кодтау қолданылғандықтан, талапкердің аты-жөні көрсетілмейді.

Эссе - бұл автордың белгілі бір тақырып бойынша жеке пікірін, әсерлерін және дәлелді ұстанымын білдіретін еркін түрдегі прозалық шығарма.

Эссе жазудың мақсаты - өз бетінше ойлау, дәлелдеу, мәнерлілік және мәселеге өзіндік көзқарас дағдыларын көрсету.

Негізгі міндеттер:

1. Өз пікірін дәйекті және логикалық түрде жеткізе білу.
2. Тиісті тақырыпқа мысалдар келтіре отырып, дәлелдей білу.
3. Ассоциативті және сыни ойлау дағдыларын көрсету.
4. Мәтіннің сауатты орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық жазылуын көрсету.
5. Сөздік қорының әртүрлілігін көрсету.

Эссенің құрылымы мыналардан тұрады:

- Кіріспе. Мәселені қысқаша белгілеп, оқырманды тақырыпқа жетелеңіз.
- Негізгі бөлім тезистен (немесе бірнеше) және дәлелдерден тұрады. Эрбір тезис нақты тұжырымдалуы және дәлелдермен, мысалдармен, көзқарастарды салыстырумен қамтамасыз етілуі керек.
- Қорытынды. Ұсынылған пайымдаулар негізінде қорытынды жасаңыз. Мәселені қайта белгілеңіз, қорытынды позицияны білдіріңіз.

Эссенің жалпы көлемі: 300-350 сөз.

Тіл және стиль. Эссе стилі - еркін, бейнелі, афоризмді, метафораларды, салыстыруларды және басқа экспрессивті құралдарды қолдануға мүмкіндік береді. Логика мен айқындықты жоғалтпай, шынайылықты, эмоционалдылықты және интеллектуалды терендікті көрсету маңызды.

Орындау уақыты: 100 минут (2 академиялық сағат).

Ұсынылған бірнеше тақырыптардың ішінен біреуі тандалады.

Эссені бағалау критерийлері

Критерийлер/көрсеткіштер	Үпайлар
Тақырыпты ашудың терендігі және пайымдау шынайылығы	10 балл
Мазмұнның тақырыпқа және жоспарға сәйкестігі;	2
Идеяның өзіндік ерекшелігі, шығармашылық көзқарас, өз стилінің болуы;	3
Тақырыпты ашудың толықтығы;	5
Аргументтер	20 балл
Салыстыру әдістері, құбылыстардың себеп-салдарлық байланыстарының болуы;	3
Ақпаратты түсіндіру;	3
Мәселені жеке бағалау;	4
Белгілі бір мәселелер бойынша өзіндік жалпылаудың болуы.	10
Композициялық тұтастық және логика	10 балл
Ойдың анық және нақты берілуі	3
Композициялық тұтастық;	3
Ойдың логикалық бірізділігін жақсы сақтайды;	4
Жазба тіл мәдениеті	10 балл
тілдің бай сөздік қорын дәл, орынды, тиімді қолданады	5
Тілдің грамматикалық ережелерін сақтайды	5

Эссе жазуға қойылатын талаптар
(«Спорттық оңалту» білім беру бағдарламасы бойынша
талапкерлер үшін)

Тексеріске берілетін эсседе кодтау қолданылғандықтан, талапкердің аты-жөні көрсетілмейді.

Эссе - бұл автордың белгілі бір тақырып бойынша жеке пікірін, әсерлерін және дәлелді ұстанымын білдіретін еркін түрдегі прозалық шығарма.

Эссе жазудың мақсаты - өз бетінше ойлау, дәлелдеу, мәнерлілік және мәселеге өзіндік көзқарас дағдыларын көрсету.

Негізгі міндеттер:

1. Өз пікірін дәйекті және логикалық түрде жеткізе білу.
2. Тиісті тақырыпқа мысалдар келтіре отырып, дәлелдей білу.
3. Ассоциативті және сыни ойлау дағдыларын көрсету.
4. Мәтіннің сауатты орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық жазылуын көрсету.
5. Сөздік қорының әртүрлілігін көрсету.

Эссенің құрылымы мыналардан тұрады:

- Кіріспе. Мәселені қысқаша белгілеп, оқырманды тақырыпқа жетелеңіз.
- Негізгі бөлім тезистен (немесе бірнеше) және дәлелдерден тұрады. Эрбір тезис нақты тұжырымдалуы және дәлелдермен, мысалдармен, көзқарастарды салыстырумен қамтамасыз етілуі керек.
- Қорытынды. Ұсынылған пайымдаулар негізінде қорытынды жасаңыз. Мәселені қайта белгілеңіз, қорытынды позицияны білдіріңіз.

Эссенің жалпы көлемі: 300-350 сөз.

Тіл және стиль. Эссе стилі - еркін, бейнелі, афоризмді, метафораларды, салыстыруларды және басқа экспрессивті құралдарды қолдануға мүмкіндік береді. Логика мен айқындықты жоғалтпай, шынайылықты, эмоционалдылықты және интеллектуалды терендікті көрсету маңызды.

Орындау уақыты: 100 минут (2 академиялық сағат).

Ұсынылған бірнеше тақырыптардың ішінен біреуі тандалады.

Эссеңі бағалау критерийлері

Критерийлер/көрсеткіштер	Ұпайлар
Тақырыпты ашудың терендігі және пайымдау шынайылығы	10 балл
Мазмұнның тақырыпқа және жоспарға сәйкестігі;	2
Идеяның өзіндік ерекшелігі, шығармашылық көзқарас, өз стилінің болуы;	3
Тақырыпты ашудың толықтығы;	5
Аргументтер	20 балл
Салыстыру әдістері, құбылыстардың себеп-салдарлық байланыстарының болуы;	3
Ақпаратты түсіндіру;	3
Мәселені жеке бағалау;	4
Белгілі бір мәселелер бойынша өзіндік жалпылаудың болуы.	10
Композициялық тұтастық және логика	10 балл
Ойдың анық және нақты берілуі	3
Композициялық тұтастық;	3
Ойдың логикалық бірізділігін жақсы сақтайды;	4
Жазба тіл мәдениеті	10 балл
тілдің бай сөздік қорын дәл, орынды, тиімді қолданады	5
Тілдің грамматикалық ережелерін сақтайды	5